

OTELLO - INSONIY HIS-TUYG'ULAR FOJIASI

Normurodova Gulsevar Farhod qizi

Termiz Iqtisodiyot va servis universiteti

Pedagogika va ijtimoiy gumanitar fanlar kafedrası

Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili 3/24-guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15364445>

Annotatsiya. Mazkur maqolada Uilyam Shekspirning "Otello" tragediyasida insoniy his-tuyg'ular — rashk, ishonchsizlik va xiyonat motivlari tahlil etiladi. Asarda Otelloning fojiali taqdiri, Desdemona va Yago o'rtasidagi murakkab munosabatlar tasvirlanib, insoniy kechinmalarning halokatli oqibatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Otello, Shekspir, rashk, xiyonat, fojia, ishonchsizlik, insoniy kechinmalar, dramatik konflikt.

«ОТЕЛЛО» — ТРАГЕДИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ ЭМОЦИЙ.

Аннотация. В данной статье анализируются мотивы человеческих чувств — ревности, недоверия и предательства в трагедии Уильяма Шекспира «Отелло». Рассматривается трагическая судьба Отелло, сложные отношения между Дездемоной и Яго, а также раскрываются роковые последствия человеческих эмоций.

Ключевые слова: Отелло, Шекспир, ревность, предательство, трагедия, недоверие, человеческие чувства, драматический конфликт.

OTHELLO IS A TRAGEDY OF HUMAN EMOTIONS

Abstract. This article analyzes the motifs of human emotions — jealousy, distrust, and betrayal — in William Shakespeare's tragedy "Othello." It explores Othello's tragic fate, the complex relationships between Desdemona and Iago, and reveals the fatal consequences of human feelings.

Keywords: Othello, Shakespeare, jealousy, betrayal, tragedy, distrust, human emotions, dramatic conflict.

Kirish

Uilyam Shekspir jahon adabiyoti tarixida o'zining beqiyos dramatik asarlari bilan alohida o'rin egallagan buyuk dramaturgdir. Uning "Hamlet", "Qirol Lir", "Otello" kabi asarlari inson qalbining eng nozik va murakkab his-tuyg'ularini o'ta mohirlik bilan aks ettiradi. "Otello" tragediyasi Shekspir ijodining yuksak namunasi bo'lib, unda sevgi, rashk, xiyonat va ishonchsizlik kabi insoniy kechinmalar chuqur ifoda topgan. Asarda Otelloning fojiaviy qismati orqali insoniy hislarning boshqarilmaydigan kuchi va ularning halokatli oqibatlari ko'rsatib beriladi.

Otello obrazi va uning fojiasi

Asarning markazida — mo'r millatiga mansub jasur va mard sarkarda Otello turadi. U Venetsiyaning hurmatli generali bo'lib, yosh va go'zal Desdemona bilan chin yurakdan sevishib turmush quradi. Otelloning kuchli, biroq oson ishonadigan xarakteri uning fojiaviy qismatining asosiy sababi bo'lib xizmat qiladi.

Otelloning sevgisi juda chuqur va chin yurakdan bo'lsa-da, u Yagoning makkorona fitnalariga aldangan holda Desdemonaning sadoqatiga shubha qilishni boshlaydi. Rashk Otelloning qalbini zaharlaydi va uning mantiqiy fikrlash qobiliyatini so'ndiradi. Natijada, u sevikli ayolini o'z qo'li bilan halok etadi va so'ngra o'zini ham o'ldiradi.

Yago — yovuzlik ramzi

Asarda Yago obrazi yovuzlik va makkorlikning timsolidir. U o'z manfaati yo'lida har qanday yomonlikdan qaytmaydi. Yagoning fitnalari faqat Otello va Desdemonaning emas, balki ko'plab boshqa qahramonlarning ham fojiali qismatini belgilab beradi. Yagoning manipulyatsiyasi orqali Shekspir inson ruhining qora tomonlarini, hasad va nafratning kuchini mahorat bilan tasvirlaydi.

Desdemona — beg'uborlik va sadoqat timsoli

Desdemona obrazi poklik va fidoyilik namunasi sifatida berilgan. U Otelloga chin dildan sodiq bo'ladi, biroq uning rostgo'yligi va muhabbati ham uni fojiali o'limdan qutqara olmaydi.

Desdemonaning beaybligi va qurbonligi tragediyaning dramatik kuchini yanada oshiradi.

Rashk va xiyonat — fojining asosiy sababi

"Otello" tragediyasida rashk insoniy hislarning eng kuchlisi sifatida ko'rsatiladi. Bu rashk Yagoning ayyorliklari bilan birlashganda, Otelloni shubha va g'azab girdobiga tortadi. Asarda xiyonat faqat Desdemonaga emas, balki Otelloning o'z idealiga va sevgiga nisbatan ham amalga oshirilgan.

Xulosa

"Otello" tragediyasi inson ruhiyatining eng nozik va zaif jihatlarini ochib beruvchi asardir. Uilyam Shekspir asar orqali sevgi va ishonchning qadrini, rashk va xiyonatning esa qanchalik halokatli oqibatlarga olib kelishini yuksak dramatik mahorat bilan tasvirlaydi. "Otello" bugungi kunda ham inson kechinmalarini o'rganish uchun muhim adabiy manba bo'lib xizmat qilmoqda.

REFERENCES

1. Shekspir U. "Otello". Tarjimasi: Said Ahmad. — Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1982.
2. Niyozmetov M. "Jahon adabiyoti tarixi". — Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2005.
3. Aliev A. "Shekspir va uning asarlari". — Toshkent: O'qituvchi, 1999.
4. Gulyamov S. "Dramaturgiya asoslari". — Toshkent: 2011.
5. Bloom H. "William Shakespeare's Othello". — New York: Chelsea House Publishers, 1987.